
Kompina, stan. 12, gm. Nieborów, woj. łódzkie

Informator Archeologiczny : badania 33, 108-109

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Badania prowadził mgr Edward Krause (autor sprawozdania) przy współpracy Piotra Pachulskiego oraz mgr inż. Jolanty Dereń-Pachulskiej w związku z planowaną budową autostrady A-1, której przebieg naruszyłby obszar stanowiska. Prace finansowała Agencja Budowy i Eksploatacji Autostrad w Warszawie.

Stanowisko położone jest na Pojezierzu Starogardzkim i zajmuje maksymalną wyniosłość wybitnego cypla wysoczyzny nad silnie meandrującą tutaj rzeką Wierzycą. Na podstawie wcześniej zakończonych ratowniczych badań wykopaliskowych na sąsiednim stanowisku Klonówka 7 i badań powierzchniowych nie można było wykluczyć możliwości zasięgu omawianego stanowiska, aż do trasy autostrady A-1 oraz rysowała się szansa na znalezienie grobów „krzyżaków”, o których były informacje od byłego mieszkańca opuszczonego już gospodarstwa.

Zbadano obszar 3000 m², na którym odkryto i zadokumentowano 20 obiektów nieruchomych - nietworzących wyraźniejszych skupisk nawet w połączeniu z obiektami z południowej części wykopu Klonówka 7. Wyznaczają one zapewne bardzo peryferyjny zasięg stanowiska Klonówka 46 na wschodzie, którego centrum znajduje się poza strefą zagrożenia autostradą na zachód od wykopu. Także w miejscu, gdzie mogły jeszcze wystąpić groby nie znaleziono ani „kosteczki” czy śladów wkopu grobowego.

Na stanowisku Klonówka 46 znaleziono 5 wyrobów krzemienych datowanych na okres neolitu względnie wczesny okres epoki brązu. Datowanie to jest niepewne z uwagi na małą liczbę zabytków aczkolwiek prawdopodobne przy słabym osadnictwie lużyckim potwierdzonym tylko jednym obiektem nieruchomym i nielicznymi ułamkami naczyń w części zachodniej wykopu.

Kultura wielbarska dominuje na stanowisku – rozpoznano 8 obiektów nieruchomych, występujących w centralnej i południowej części wykopu. Obiekty są małe i stanowią pozostałości paleniska czworokątnego i jam o bliżej nieokreślonej funkcji. Większość nielicznych zresztą zabytków ruchomych (m.in. przęślik, 3 żuźle, 11 fragmentów polepy) łączyć należy z kulturą wielbarską. Z paleniska zrekonstruowano małą wazkę zdobioną ukośnymi liniami.

Obiekty datowane na okres wczesnośredniowieczny w liczbie 2 wystąpiły w zachodniej części wykopu podobnie jak i luźny ceramiczny materiał z tego okresu. Ogólnie można powiedzieć, że zabytki i obiekty pochodzą zarówno z okresu przedpaństwowego jak i z końca wczesnego średniowiecza.

Z okresu średniowiecza i czasów nowożytnych w wykopie znajdowano tylko nieliczne ułamki naczyń glinianych, świadczące o względnie rolniczym użytkowaniu terenu stanowiska aż do czasów współczesnych.

W sumie w wykopie znaleziono 227 fragmentów ceramiki, 5 krzemieni, 11 fragmentów polepy, 3 żuźle oraz 1 przęślik.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w ONK PKZ sp. z o.o. w Poznaniu.

Badania zakończono.

Kolonia Chabielice, st. 11, gm. Szewców, woj. łódzkie – patrz: wczesna epoka żelaza

Konary, st. 1, gm. Osiećiny, gm. Brześć Kujawski, woj. kujawsko-pomorskie – patrz: neolit

KOMPINA, stan. 12, gm. Nieborów, woj. łódzkie

- cmentarzysko kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich

Badania prowadziła dr Lubomira Tyszler (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego). Finansował WKZ w Łodzi, Delegatura w Skierniewicach. Czwarty sezon badań – poprzednie badania w latach: 1988, 1991, 1993.

W trakcie tegorocznych badań odsłonięto przestrzeń 169,3 m² (wykopy VIII, IX, X i XIII). Pod warstwą humusu odsłonięto rozwleczone bruki kamienne związane z grobami, pośród których znajdowały się fragmenty ceramiki (m.in. o cechach wczesnorzymskich, z naczyń toczonych), przepalone kości, nieliczne przedmioty metalowe i inne pochodzące z wyposażenia pochówków. Zarejestrowano 25 grobów jamowych oraz zaledwie dwa popielnicowe, niektóre oznaczone częściowo zachowanymi brukami, pojedynczymi kamieniami, nad jedną z jam zalegało kilka dużych głazów. Zarysy jam grobowych owalnokoliste, większe o wymiarach 1,3 x 1,2 m, 1,0 x 0,6 m, 0,9 x 0,85 m, 0,8 x 0,7 m, mniejsze o wymiarach 0,7 x 0,45 m, 0,65 x 0,4 m, w różnym stanie zachowania, o nieckowatych przekrojach zagłębionych na 0,25 – 0,2 m (zachowane w partiach spągowych), niekiedy 0,45 – 0,35 m. Zwłaszcza pochówki z młodszego okresu przedrzymskiego miały rozległe jamy, z wypełniskami przemieszanyymi ze stosem pogrzebowym i znaczną ilością intencjonalnie rozbitych naczyń. Nie bez znaczenia na stan zachowania grobów jest lokalizacja cmentarzyska w pobliżu zwartej zabudowy gospodarstwa oraz w strefie upraw ogrodowych (budyńki gospodarcze, wiaty, szklarnie, sady).

Na wyposażenie pochówków jamowych składały się zwłaszcza fragmenty ceramiki, od zaledwie kilku po kilkadziesiąt, nawet ponad 200 (znaczną ilość naczyń zrekonstruowano), w grobach popielnicowych występowały przystawki. Znalaziono kilka dobrze zachowanych zapinek (A.67, A.68, A.45, A.162), elementy skrzyneczek (okucie typu 1 wg Kokowskiego), klucz (typ A wg Kokowskiego), sprzączkę (m.in. typ D.1 wg Madydy-Legutko), żelazne szydło (?), przetopione fragmenty szkła, paciorków (?), innych przedmiotów (?).

Dotychczasowe rozpoznanie cmentarzyska wskazuje na jego użytkowanie od młodszego okresu przedrzymskiego (materiał ceramiczny pierwszej fazy) oraz w ciągu okresu rzymskiego, po fazy C1b-C2. Z poprzednich sezonów badawczych wyróżniają się zwłaszcza pochówki z bronią (z grup 4 i 7 wg Godłowskiego) z faz B2b i C1b-C2.

Badania przerwano ze względu na znaczny stopień zniszczenia stanowiska oraz usytuowanie jego części w strefie zabudowy.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Łódzkich Sprawozdaniach Archeologicznych”, t. V, s. 167-178.

KONIKOWO (Rostek), st. 2, gm. Gołdap, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 13-78/3

- osada jaćwieska z okresu wpływów rzymskich po wczesne średniowiecze

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w terminie od 30 do 30 lipca, przez dr Annę Bitner-Wróblewską i Marcina Engela (autor sprawozdania) z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie. Dziewiąty sezon badań. Przebadano powierzchnię 163 m².

Założono dwa wykopy – nr 5/99 o powierzchni 117 m² oraz nr 6.6a/99 o powierzchni 45 m². W wykopie 5/99 przebadano obiekt I,Ia/98, prawdopodobnie warsztat tkacki, znaleziono wiele fragmentów ceramiki, przęśliki, ciężarki tkackie oraz fragment brązowej bransolety. W wykopie tym przebadano również warstwę kulturową z materiałem kultury sudowskiej. W wykopie 6.6a/99 natrafiono na obiekt III/99 z warstwą polepy i brukiem kamiennym, znaleziono w obiekcie ceramikę, przęśliki oraz obrabiany ludzką ręką kamień. W wykopie tym natrafiono również na narożnik obiektu IV/99 o nieokreślonej funkcji.

W wykopie 6.6a/99 przebadano warstwę kulturową, znaleziono liczne fragmenty ceramiki.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Wiadomościach Archeologicznych”.

Badania będą kontynuowane.